

GEEF DUAAL LEREN DE PLAATS DIE HET VERDIENT IN HET VERNIEUWDE ONDERWIJSLANDSCHAP

De Vlaamse regering heeft een akkoord bereikt over de hervorming van het secundair onderwijs. De huidige 29 studiegebieden in de tweede en derde graad worden vervangen door acht domeinen, gestructureerd in een matrix. Daarnaast wordt er gesproken van drie finaliteiten: richtingen die voorbereiden op het hoger onderwijs, op de arbeidsmarkt of die beide mogelijkheden inhouden. Het inzetten op toekomstgerichte opleidingen met een optimale kans op doorstroom of uitstroom is een positieve evolutie. Wat echter (nog) geen aandacht kreeg in de hervorming is de wijze waarop jongeren competenties aanleren. Er vanuit gaan dat alle jongeren op eenzelfde manier hun kansen optimaal benutten is de waarheid geweld aandoen. Geef jongeren de mogelijkheid hun leerweg te kiezen en geef duaal leren de plaats die het verdient in het onderwijslandschap. Syntra Vlaanderen is de neutrale regisseur van de werkplek in het systeem duaal leren en hamert erop dat duaal leren zo breed mogelijk uitgerold zal worden over de volledige matrix. Zo wordt er niet enkel ingezet op toekomstgerichte opleidingen maar ook op een innovatieve en aantrekkelijke duale leerweg.

Decreet duaal leren

Recentelijk werd door de Vlaamse regering ook werk gemaakt van een andere hervorming die van groot belang is voor de toekomst van ons onderwijs, namelijk de hervorming van het stelsel 'Leren en Werken'. De Vlaamse regering wil maximaal inzetten op werkplekleren en werkt daarom een nieuw systeem van duaal leren uit als een aantrekkelijk en volwaardig alternatief voor de klassieke onderwijsvormen. Het nieuwe decreet over de overeenkomst alternerende opleidingen (OAO) legt een deel van de modaliteiten vast. Het vereenvoudigt het aantal overeenkomsten waarmee jongeren tewerkgesteld worden en reduceert de complexiteit voor bedrijven. Duaal leren vormt de meest intensieve vorm van werkplekleren, waarbij ernaar gestreefd wordt de meerderheid van de competenties aan te leren op de werkplek. Momenteel zit duaal leren in een proeffase, waaraan een beperkt aantal scholen en Syntra centra deelnemen, maar wordt straks uitgerold als een geïntegreerde kwalificerende leerweg, gelijkwaardig aan alle andere vormen van secundair onderwijs met dezelfde finaliteit. En bedrijven staan klaar, ruim 5000 erkenningsaanvragen om een werkplek te mogen aanbieden werden goedgekeurd.

Onderwijs van de toekomst

De onderwijshervorming is een duidelijke keuze voor richtingen die kansen optimaliseren voor jongeren die uitstromen naar de arbeidsmarkt of doorstromen naar het hoger onderwijs. De inhoud van de richtingen is toekomstgericht, nu nog de aard van de leerweg vernieuwen. Het wordt alsmear duidelijker dat het traditionele onderwijsmodel, waarbij jongeren uitsluitend in de klas leren niet langer passend is. Steeds vaker speelt leren en onderwijs zich af 'buiten de klas'. We merken dit aan de opmars van online leeromgevingen waarbij men kan leren op afstand en op het tempo dat men zelf kiest. 'Buiten de klas' kan echter ook verwijzen naar het groeiende belang van de werkplek als leeromgeving naast de klas. En dat is exact waar men met duaal leren wil op inzetten.

Werkplekleren als volwaardige leervorm

In Vlaanderen wordt werkplekleren vooral op arbeidsmarktgerichte opleidingen toegepast. Niettegenstaande het belang en de waarde van deze opleidingen, kampt deze leerweg momenteel met een negatief imago. Men kan er enkel kwalificaties van een 'laag' niveau halen, die weinig mogelijkheden bieden om door te stromen naar het hoger onderwijs. Wanneer we kijken naar het buitenland (Duitsland, Oostenrijk) zien we dat duaal leren daar ook wordt gebruikt in technische richtingen met een hoger abstractieniveau. In Groot-Brittannië heeft men recent de 'Degree Apprenticeship' mogelijk gemaakt die jongeren in staat stelt om via een duale leerweg een universitair diploma te behalen. Deze opleidingen zijn populair bij mensen die reeds aan het werk zijn en alsnog een kwalificatie willen halen maar die het zich niet kunnen permitteren om terug voor drie of vier jaar op de schoolbanken te gaan zitten. Dit initiatief komt het imago van duaal leren ten goede, zorgt dat bedrijven gemotiveerd zijn om in te stappen en vormt een cruciale stap in het opwaarderen van het systeem.

Ruimte voor duaal leren

Duaal leren heeft in de onderwijshervorming (nog) geen plaats gekregen in de het geactualiseerde studieaanbod. Op zich is dit logisch, want duaal leren is een leervorm en kan dus in meerdere studierichtingen en graden toegepast worden. Nu het studieaanbod vorm heeft gekregen, is de volgende stap die de Vlaamse regering moet nemen het uitvoeren van de denkoefening welke studierichtingen precies duaal aangeboden zullen worden. Hierin schuilt het gevaar dat men ervoor zal opteren duaal leren enkel uit te rollen in de arbeidsmarktgerichte studierichtingen (BSO). Syntra Vlaanderen pleit er echter voor duaal leren zo breed mogelijk uit te rollen over de matrix en dus ook mogelijk te maken voor studierichtingen die in de nieuwe matrix de dubbele finaliteit (TSO/KSO) hebben. Er wordt opgeroepen deze kans met beide handen te grijpen, zodat er gesproken kan

worden van een echte modernisering van het secundair onderwijs, waarin dé leervorm van de toekomst, duaal leren, een volwaardige plaats heeft in het onderwijslandschap.
Jorie Soltic, doctor in de Taalkunde